

8. február 2011

Aktuálna makroekonomická prognóza MF SR prináša mierne zvýšenie rastu v rokoch 2011-2014

Pripravili: Ján Luchava, Ján Šilan

V pravidelnej aktualizácii makroekonomickej prognózy MF SR zlepšilo odhad reálneho rastu HDP na rok 2011 na 3,4% a na rok 2012 na 4,8% (oproti 3,3% a 4,5% zo septembra 2010). Hlavnými príčinami súčasných zmien v prognóze je zlepšenie očakávaní o vývoji vonkajšieho prostredia a pozitívne čiastkové údaje za štvrtý štvrtrok 2010 na Slovensku aj v eurozóne. Pokým v prvých dvoch rokoch prognózy budú rast ekonomiky ťahať predovšetkým zahraničný dopyt, investície a zásoby, od roku 2012 sa v dôsledku zlepšenia na trhu práce očakáva aj oživenie spotreby domácností. Negatívne riziká vyplývajú prevažne z možnosti prasknutia bubliny v ázijských ekonomikách a z negatívnych dôsledkov dlhovej krízy. Väčšina členov Výboru pre makroekonomické prognózy zhodnotila prognózu MF SR ako realistickú, jeden člen ju označil za konzervatívnu.

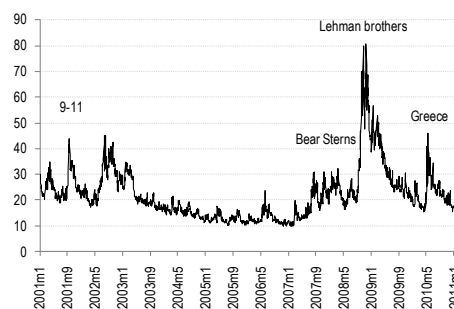
Vonkajšie prostredie zrýchľuje rast

Oživenie svetovej ekonomiky je rýchlejšie ako sa pôvodne očakávalo. Nie je však rovnomerné a prebieha v rôznych častiach sveta odlišným tempom. V eurozóne pokračuje silný rast pre nás dôležitého Nemecka, zatiaľ čo spomaľujú hlavne periférne krajiny eurozóny (pre Slovensko menej určujúce). Naďalej sa zlepšujú očakávania ohľadom budúcnosti a kontinuálne rasty jednotlivých ukazovateľov ekonomického sentimentu v zahraničí (IFO, ZEW, PMI, EU economic sentiment) poukazujú na pokračovanie trendu zlepšenia nálad ekonomických subjektov. Napr. nemecký index IFO dosiahol 20-ročné maximum, naznačujúc silný prvý kvartál 2011 v Nemecku.

Vnímanie Slovenska v očiach investorov zatiaľ pozitívne

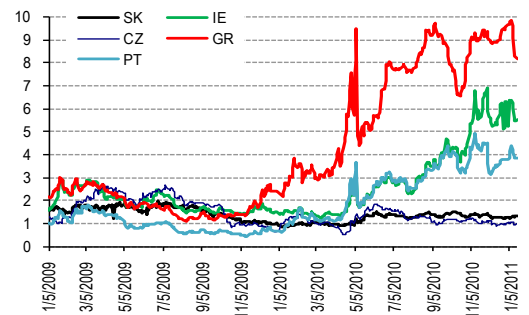
Na finančných trhoch sa vyskytujú na prvý pohľad dve protichodné tendencie, na jednej strane zaznamenávame kontinuálny rast akciových trhov a väčšiny komodít, ktoré sa nachádzajú vysoko nad krízovými úrovňami a už nie príliš ďaleko svojich historických maxím. Tomuto pozitívnemu vývoju zodpovedajú aj relatívne nízke úrovne indexu volatility. Na druhej strane sme však v Európe svedkami výrazne rastúcich spreadov na vládne dlhopisy viacerých krajín, ktoré sú prejavom mimoriadne napätej situácie vo verejných financiách týchto krajín a nie je jasné ako táto situácia eskaluje, pričom to môže mať výrazne negatívny vplyv na rast ekonomik, ako aj späť samotné akciové trhy. Je však potešiteľné vidieť, že v časoch kedy vybrané periférne krajiny si požičiavajú za vyššie rizikové prirážky, riziková prémie pre Slovensko mierne poklesla. **To signalizuje, že hodnovernosť nastolenej konsolidácia nás v očiach investorov zatiaľ drží v skupine „jadrovej“ eurozóny.**

Graf 1: Index volatility akciových trhov VIX

Zdroj: Reuters

Graf 2: Spready 10 r. vládných dlhopisov voči nemeckým bundom (p.b.)

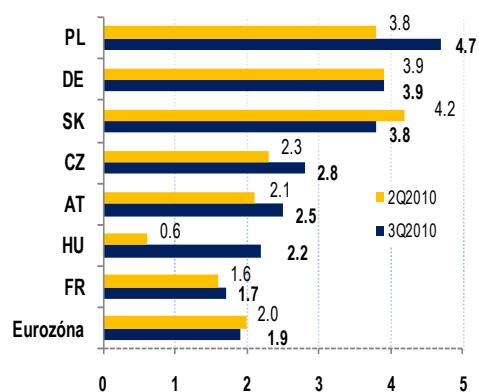

Zdroj: Reuters

IFP predpokladá silnejší vonkajší dopyt v porovnaní s novembrovým odhadom EK

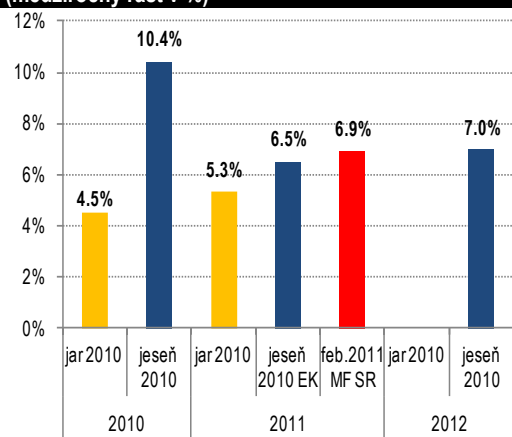
Medzinárodné inštitúcie EK a OECD prezentovali svoje posledné prognózy v novembri kedy zlepšili svoje prognózy na roky 2010 a 2011. Americká vláda pred koncom roka naznačila menšie znižovanie deficitu. Zároveň mäkké indikátory z Nemecka naďalej prekvapujú pozitívne. Preto sme predpokladali vyššie rasty a dovozy našich obchodných partnerov, ako naznačovali novembrové prognózy EK. Skutočne, najnovšia aktualizácia prognózy MMF z januára 2011 zvýšila očakávaný svetový rast v roku 2011 na 4,4% (z 4,2% v októbri) a údaj pre rok 2012 zostal nezmenený (4,5%). Prognózy importu našich najvýznamnejších obchodných partnerov sa na rok 2011 zlepšili z rastu 5,3% na úroveň 6,9% (EK: 6,5%) a v nasledovnom roku 2012 by mali rásť o 7,0%.

Graf 3: Vývoj HDP vo vybraných krajinách v 2. a 3. kvartáli 2010 (medziročný rast v %)

Zdroj: Eurostat, ŠÚ SR

Graf 4: Prognóza importu obchodných partnerov SR (medziročný rast v %)

Zdroj: EK, MF SR

Okrem zlepšenia očakávaní ohľadom vývoja vonkajšieho prostredia pokračujú v pozitívnom vývoji aj konjunkturálne prieskumy na Slovensku. Indikátor ekonomického sentimentu (trojmesačný priemer) si aj naďalej udržiava rastúci trend, pričom dosiahol svoj dlhodobý priemer. Zlepšenie zaznamenali v posledných mesiacoch indikátory dôvery v priemysle, službách a v maloobchode, indikátor dôvery v stavebníctve stagnoval, avšak indikátor spotrebiteľskej dôvery zaznamenal pokles už dva štvrtroky po sebe.

Domáci dopyt bude naďalej slabý, zasiahnutý potrebnou konsolidáciou

Prognóza rastu HDP sa oproti septembrovým odhadom mierne zvýšila v celom horizonte prognózy. Za pozitívnejším vývojom stojí predovšetkým rýchlejšie oživenie obchodných partnerov v treťom štvrtroku 2010, zlepšenie očakávaní o ich budúcom vývoji, a nižší rast cien. Oproti roku 2010 je však rast v roku 2011 nižší predovšetkým v dôsledku konsolidácie verejných financií, ktorá je však do istej miery tlmená očakávaným vyšším čerpaním EÚ fondov. **Očakávania spojené s konsolidáciou zvyšujú neistotu spotrebiteľov, čo spolu s nižším rastom zamestnanosti spôsobuje nižší odhad spotreby domácností v roku 2011.** Zlepšenie vonkajšieho prostredia a očakávané vyššie čerpanie EÚ fondov v tomto roku na druhej strane priaznivo ovplyvní rast investícií a exportu. Zníženie rastu investícií v nasledujúcich rokoch je spôsobené čiastočným výpadkom výstavby diaľnic cez PPP projekty. Pod zvýšenie rastu HDP v ďalších rokoch sa podpísal predovšetkým rýchlejší rast vonkajšieho prostredia.

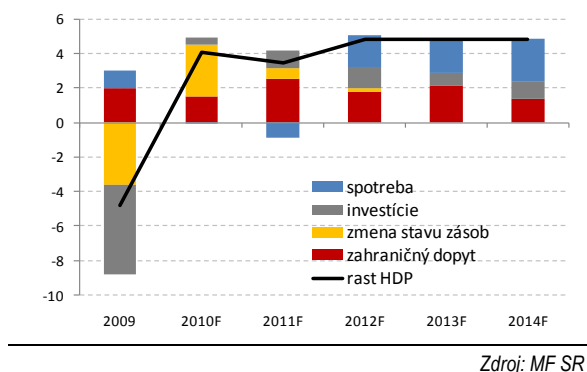
PROGNÓZA MF SR - HLAVNÉ INDIKÁTORY EKONOMIKY (február 2011)

Ukazovateľ (v %)	Skut. 2009	Prognóza					Rozdiel oproti septembru 2010				
		2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
HDP, reálny rast	-4,8	4,1	3,4	4,8	4,8	4,8	0,1	0,1	0,3	0,1	-
Spotreba domácností a NISD, reálny rast	0,3	-0,4	0,1	3,5	4,0	4,1	-0,2	-0,3	0,0	0,0	-
Investície, reálny rast	-19,9	2,1	4,8	5,9	3,4	4,7	0,3	1,3	-0,6	-0,6	-
Export tovarov a služieb, reálny rast	-15,9	14,6	8,1	10,0	10,7	10,9	1,5	2,5	3,0	2,1	-
Zamestnanosť (VZPS), rast	-2,8	-2,1	0,7	0,9	1,2	1,2	0,3	-0,5	-0,2	-0,3	-
Miera nezamestnanosti (VZPS)	12,0	14,4	13,9	13,3	12,5	11,8	0,0	0,3	0,1	0,2	-
Nominálna mzda, rast	3,0	3,4	3,7	5,8	6,0	6,6	0,7	0,0	0,0	-0,1	-
Reálna mzda, rast	1,4	1,3	0,2	2,5	2,2	2,8	0,0	0,2	0,3	0,1	-
Inflácia, priemerná ročná; CPI	1,6	1,0	3,5	3,1	3,7	3,7	-0,4	-0,2	-0,4	-0,2	-
Inflácia, priemerná ročná; HICP	0,9	0,7	3,4	3,0	3,6	3,7	-0,3	-0,1	-0,4	-0,1	-
Bežný účet, podiel na HDP	-3,2	-3,8	-2,2	-1,7	-0,6	-0,3	-1,5	0,1	0,4	0,8	-

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

V roku 2011 by mal byť rast HDP ťahaný predovšetkým tvorbou hrubého kapitálu a zahraničným dopytom, pričom príspevok domácej spotreby bude záporný. V nasledujúcich rokoch by už mali všetky zložky prispievať k rastu HDP pozitívne.

Graf 5: Príspevky k rastu reálneho HDP (p.b.)

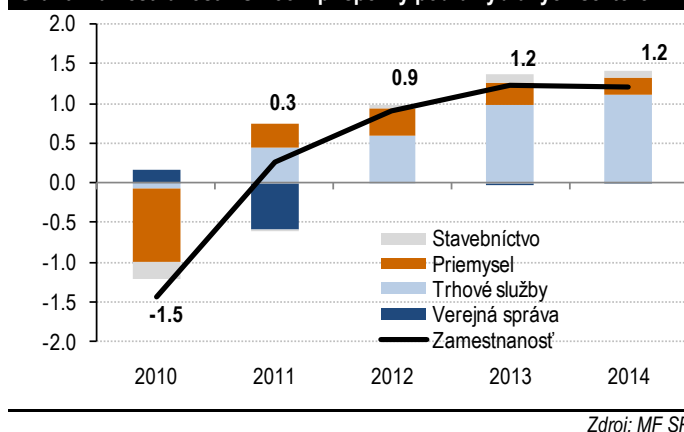

Zdroj: MF SR

Vplyv konsolidácie sa prejaví aj na trhu práce pretrváva

Trh práce zostáva naďalej ovplyvnený krízou a jeho vývoj reaguje na produkčnú stránku ekonomiky s určitým oneskorením. Oživenie zamestnanosti bude pomalé a navyše bude v roku 2011 ovplyvnené fiškálnou reštrikciou vo forme prepúšťania vo verejnej správe a štátnych podnikoch. Rast zamestnanosti by mal v roku 2011 podľa metodiky ESA 95 dosiahnuť úroveň 0,3% (t.j. takmer 6 tisíc pracovných miest). **Spolu so Slovákmi v zahraničí by celková zamestnanosť mala vzrásť o 0,7% (takmer 16 tisíc pracovných miest).** Domáci rast by mal v tomto roku ťahať hlavne priemysel, v ďalších rokoch by hlavným faktorom rastu zamestnanosti mali byť služby. Počet zamestnaných ešte ani v roku 2014 nedosiahne úroveň zamestnanosti z pred krízového obdobia. Zhoršenie vývoja zamestnanosti sa automaticky prejavilo aj na prognóze vývoja nezamestnanosti. **Miera nezamestnanosti by v roku 2011 mala klesnúť z 14,4% na 13,9%** a postupne by mala klesať k úrovni 11,8% v roku 2014.

Graf 6: Zamestnanosť ESA 95 – príspevky podľa vybraných sektorov

Zdroj: MF SR

Reálne mzdy mierne vzrastú

Prognóza nominálnej mzdy zostáva prakticky nezmenená a to v dôsledku pôsobenia protichodných vplyvov. Na jednej strane bude negatívne na mzdy pôsobiť očakávaná vyššia miera nezamestnanosti, fiškálna reštrikcia a nižšia než očakávaná miera inflácie. Na strane druhej vyšší rast produktivity práce bude pôsobiť na zrýchlenie rastu miezd. Rast nominálnej mzdy tak na rok 2011 zostáva nezmenený a mal by dosiahnuť rast na úrovni 3,7% (798 Eur). Riziká sú skôr na strane vyššieho nárastu miezd. Reálna mzda by sa v dôsledku nižšej než očakávanej inflácie zvýšila v celom horizonte prognóz. **Reálna mzda by mala v roku 2011 dosiahnuť rast na úrovni 0,2% (predtým odhad stagnácie).**

Inflácia sa v roku 2011 znížila voči septembrovému odhadu, ale mierne zvýšila voči mimoriadnemu decembrovému odhadu

Prognóza inflácie (HICP) sa v roku 2011 mierne znížila na úroveň 3,4% v dôsledku nižších rastov regulovaných cien ako sa predpokladalo v septembrovej prognóze a nezavedenia vyššej spotrebnej dane z piva. Miera inflácie sa v priebehu roka 2010 zvyšovala iba mierne. K výraznejšiemu rastu inflácie by malo prísť v úvode roka 2011, kedy sa prejaví vyššie ceny energií, zvýšenie DPH na 20%, zvýšenie spotrebnej dane z tabakových výrobkov, zrušenie daňového zvýhodnenia pre biopalivá, zavádza sa poplatok pre štátne hmotné rezervy a likvidáciu jadrových palív a zvyšujú sa ceny diaľničných známok. Výrazný rast svetových cien potravín podľa FAO - World food price index v závere roka 2010 a historické maximá indexu z januára 2011 indikujú rast cien potravín aj v úvode roka 2011. Predpokladáme, že medziročný rast cien potravín by v roku 2011 mohol dosiahnuť z časti aj vďaka bázičnému efektu lacných potravín v úvode roka 2010 hodnotu 6,1%. Zvýšenie DPH, spotrebných daní, poplatkov a zrušenia oslobodení by sa malo premietnuť do zvýšenia cien tovarov a služieb v roku 2011

Vonkajšia bilancia sa zlepšila

príspevkom v celkovej výške 0,89 p.b. Príspevok zvýšenia DPH k inflácii tak predstavuje 0,4 p.b., spotrebné dane s ostatnými faktormi 0,5 p.b.

Prevládajúce pozitívne správy ohľadom vývoja vonkajšieho prostredia v roku 2011 boli premietnuté aj do prognózy vonkajšej bilancie. Vyšší rast exportu tovarov reflektuje lepší než očakávaný vývoj importov najväčších obchodných partnerov a spolu s rastom investícií sa premietol do zvýšenia importu. Odhad salda obchodnej bilancie na roky 2011 a 2012 sa znížil v dôsledku vyššej úrovne importov tovarov. Prognóza salda bežného účtu platobnej bilancie by mala byť v porovnaní s predchádzajúcou prognózou lepšia počas celého prognózovaného obdobia. Dôvodom je lepšia bilancia služieb, ktorá prevažuje negatívny vplyv bilancie tovarov.

Riziká prognózy

Medzi pozitívne riziká patrí skutočnosť, že oživenie globálnej ekonomiky môže byť rýchlejšie, ako sa v súčasnosti očakáva. Rýchlejšie oživenie by mohlo naštartovať vo väčšej miere investície a PZI, ktoré sú základom stabilného ekonomického rastu. **Negatívne riziká prognózy vyplývajú prevažne z vývoja na finančných trhoch a vonkajšieho prostredia.** Neistota na finančných trhoch pramení zo situácie krajín „PIGS“ (Portugalsko, Taliansko, Grécko, Španielsko), ktoré sa vyznačujú vysokým verejným deficitom a dlhom v kombinácii so slabým ekonomickým výhľadom. Pri vonkajšom prostredí existuje hrozba prasknutia bubliny v ázijských ekonomikách, čo by malo negatívne dôsledky na oživenie v eurozóne a na Slovensku. **Z domácich rizík hrozia vyšší dopad konsolidácie na rast HDP a vyšší rast cien.**

Hodnotenie prognózy členmi výboru ako realistické

Strednodobá **prognóza** makroekonomického vývoja vypracovaná MF SR **bola väčšinou členov Výboru** (NBS, Infostat, SAV, ČSOB, SLSP, UniCredit, ING, VÚB) **charakterizovaná ako realistická.** Tatra banka hodnotila prognózu ako konzervatívnu. Detailná makroekonomická prognóza, ako aj zápis z Výboru pre makroekonomické prognózy a podkladové materiály sú dostupné na internetovej stránke IFP (<http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=112>).